

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Krystyna Hadryś

Sędziowie: SSO Aleksandra Janas

SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 stycznia 2014 roku

sprawy ze skargi dłużniczki J. S.

na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze P. W.

z dnia 2 kwietnia 2013r. wydane w sprawie egzekucyjnej wierzyciela B. O.

o świadczenie pieniężne, sygn. akt I KM 2863/11

na skutek zażalenia dłużniczki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 września 2013 r., sygn. akt II Co 3582/13

postanawia:

1. odrzucić zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 zaskarżonego postanowienia;
2. oddalić zażalenie w pozostałej części.

SSO Aleksandra Janas SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 września 2013r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach odrzucił skargę dłużniczki J. S. na czynność komornika, odrzucił jej wniosek o obniżenie wysokości opłaty stosunkowej o oddał jej wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że w dniu 19 kwietnia 2013 roku, dłużniczka J. S. złożyła do Sądu Rejonowego w Zabrze skargę na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze P. W. w sprawie egzekucyjnej KM 2863/11, tj. na postanowienie z dnia 2 kwietnia 2013 roku, w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego, wnosząc o jego uchylenie w całości, jednocześnie z ostrożności dłużniczka wniosła o obniżenie wysokości ustalonej opłaty stosunkowej do kwoty 1.000 zł oraz zawnioskowała o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia. Dłużniczka zarzuciła błędne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego ustalenie wysokości kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym zwłaszcza opłaty stosunkowej, w szczególności ustalenie rażąco wygórowanej wysokości opłaty stosunkowej w kontekście nakładu pracy komornika oraz możliwości majątkowych dłużniczki. Powołała również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2012 roku (sygn. akt P 13/11), wskazując, że wysokość opłaty stosunkowej ustalonej przez komornika sądowego nie powinna sprowadzać się do stanowiska, iż w każdej sprawie – niezależnie od okoliczności – komornik musi naliczyć opłatę stosunkową

w wysokości co najmniej 1/10 wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Zdaniem dłużniczki organ egzekucyjny w ogóle nie uzasadnił swojego stanowiska w zakresie ustalonej wysokości opłaty w związku z czym nie ma ona możliwości merytorycznego ustosunkowania się do celowości bądź braku celowości ustalenia absurdalnie wysokiej opłaty stosunkowej. Dłużniczka argumentowała również, że egzekucja w sprawie skierowana została praktycznie tylko i wyłącznie do rachunku bankowego i praw dłużnika (jego wierzytelności względem trzeciodłużników). Utrzymanie opłaty w wysokości maksymalnej powinno być zastrzeżone jedynie do sytuacji wyjątkowych.

Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 17 maja 2013 roku, skarga została przekazana do Sądu Rejonowego w Gliwicach jako sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

W odpowiedzi na skargę Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zabrze P. W. wyjaśnił, że obszerny materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy egzekucyjnej KM 2863/11, jednoznacznie wskazuje na pełne zaangażowanie komornika w czynności egzekucyjne zgodne z wnioskami wierzyciela, przy czym egzekucja z ruchomości dłużnika nie została przeprowadzona wobec wniosków wierzyciela o wstrzymanie dalszych czynności wskutek działań dłużnika zmierzających do zawarcia pozaegzekucyjnej ugody z wierzycielem. Komornik wskazał na podstawę umorzenia egzekucji z mocy prawa oraz szczegółowo wyjaśnił sposób wyliczenia opłat egzekucyjnych zawartych w zaskarżonym postanowieniu. Podniósł również, że orzeczenie Trybunał Konstytucyjny sygn. akt P 13/11, na które powoływał się skarżący nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż deroguje ono art. 49 ust.2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wyłącznie w przypadku umorzenia wcześniej zawieszonoego postępowania egzekucyjnego.

Komornik odniósł się również do wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej, podkreślając, że nakład pracy komornika w sprawie był znaczny, a szybko podjęte działania spowodowały częściowe wyegzekwowanie należności, doprowadzając do zawarcia ugody pomiędzy stronami. Komornik argumentował również, że dłużnik nie przedłożył żadnych dowodów, które jednoznacznie wskazywałyby na jego trudną sytuację majątkową,

a z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że dłużnik osiąga znaczne przychody i posiada duży majątek. Komornik zwrócił uwagę, że opłaty egzekucyjne spełniają przede wszystkim funkcję fiskalną i służą pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej komornika a instytucja miarkowania opłaty egzekucyjnej zawarta w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji ma charakter wyjątkowy i musi być stosowana z ostrożnością, ponieważ stanowi odstępstwo od pełnego obciążenia strony kosztami postępowania egzekucyjnego.

W oparciu o akta Komornika Sądowego w sprawie o sygn. akt Km 2863/11 Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 15 września 2011 roku, wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie egzekucji wobec J. S.. We wniosku wierzyciel wskazał sposoby egzekucji. Komornik sądowy dokonał w sprawie szeregu czynności; między innymi zajęć wierzytelności wynikających z najmu lokali dłużnika, czynności terenowych oraz ustaleń majątku dłużnika dotyczących rachunków bankowych i pojazdów samochodowych. W dniu 30 stycznia 2012 roku, wierzyciel złożył komornikowi wniosek o uchylenie dokonanych zajęć w sprawie. Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2013 rok, komornik umorzył z mocy prawa z dniem 30 stycznia 2013 roku, postępowanie egzekucyjne w części dotyczącej ruchomości, wierzytelności, rachunków bankowych i praw majątkowych. W dniu 12 kwietnia 2013 roku, zaskarżone postanowienie zostało doręczone pełnomocnikowi dłużnika.

W tym stanie faktycznym Sąd Rejonowy przywołał treść art. 767 § 4 k.p.c. i art. 767³ k.p.c. Opierając się na dokonanych ustaleniach faktycznych oraz przytoczonych przepisach wskazał, że skarga dłużnika, jako spóźniona musiała zostać odrzucona, na podstawie art. 767³ k.p.c. Dłużniczka odebrała postanowienie w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w dniu 12 kwietnia 2013 roku, a zatem termin do złożenia skargi we właściwym sądzie upływał w dniu 19 kwietnia 2013 roku. Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 767 § 1 k.p.c. do rozpoznania skargi na czynności komornika właściwy jest sąd, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad.

Sądem tym w realiach niniejszej sprawy jest Sąd Rejonowy w Gliwicach, a zatem to do tego sądu winna być wniesiona skarga na czynność komornika w ustawowym tygodniowym terminie.

Sąd Rejonowy wskazał, że skarga złożona została do Sądu Rejonowego w Gliwicach dopiero w dniu 3 czerwca 2013 roku, to jest z chwilą jej nadania przez Sąd Rejonowy w Zabrze w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego, a zatem po upływie ustawowego terminu do jej wniesienia.

Sąd Rejonowy wskazał, że skarga na czynność komornika nie wszczyna postępowania egzekucyjnego, a postępowanie wywołane skargą ma charakter wadliwy w stosunku do właściwego postępowania egzekucyjnego. Powinna zostać złożona we właściwej formie, w odpowiednim czasie i we właściwym miejscu, tj. w sądzie rejonowym, który byłby właściwy według ogólnych zasad, o których mowa w art. 767 § 1 k.p.c. Zgodnie bowiem z obowiązującą także w postępowaniu egzekucyjnym zasadą formalizmu procesowego, dla skutecznego dokonania czynności procesowej istotne znaczenie ma podjęcie jej w wyznaczonym terminie i właściwym sądzie (art. 165 § 2 i 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.). Środek zaskarżenia wniesiony do niewłaściwego sądu rodzi dla strony niekorzystne skutki procesowe, a wniesiony do niewłaściwego sądu podlega przekazaniu sądowi właściwemu na podstawie niezaskarżalnego zarządzenia przewodniczącego, nie zaś na podstawie postanowienia sądu, o którym mowa w art. 200 § 1 k.p.c. (tak: pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 maja 2012 roku sygn. akt III CZP 28/10 publ. OSNC 2011/1/10).

Sąd Rejonowy wskazał, że z tych samych powodów należało odrzucić wniosek dłużnika o obniżenie wysokości ustalonej opłaty stosunkowej. Przywołując przepisy art. 49 ust. 7 – 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji wskazał, że stanowią one, że dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o ściągnięciu opłaty albo od dnia doręczenia postanowienia o ustaleniu wysokości opłat egzekucyjnych, a do wniosku tego stosuje się odpowiednio przepisy art. 767- 767⁴ kpc. Ma zatem do wniosku tego zastosowanie art. 767³ k.p.c. Mając powyższe na uwadze treść art. 767³ k.p.c. w zw. z art. 49 ust. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, Sąd Rejonowy wniosek dłużniczki odrzucił.

W związku z treścią art. 767³kpc, Sąd Rejonowy dokonał analizy przebiegu postępowania egzekucyjnego w ramach nadzoru judykacyjnego sprawowanego nad komornikiem i nie znalazł podstaw do podjęcia działań nadzorczych z urzędu w trybie art. 759 § 2 k.p.c.

W ocenie Sądu Rejonowego Komornik prawidłowo ustalił koszty postępowania egzekucyjnego. Podstawy prawne ustalonych opłat zostały wskazane w zaskarżonym postanowieniu, zatem za chybiony uznał Sąd Rejonowy zarzut dłużniczki, iż organ egzekucyjny nie uzasadnił swojego stanowiska w zakresie opłaty stosunkowej.

W konsekwencji, z uwagi pokrycie przez dłużniczkę części opłaty egzekucyjnej została ona zasadnie wezwana do uiszczenia pozostałej kwoty nie pokrytych kosztów postępowania, tj. 29.746,40 zł.

Odnosząc się do wniosku dłużniczki o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 767²§ 2 k.p.c. i art. 821 § 1 k.p.c., w ocenie Sądu Rejonowego nie zasługiwał on na uwzględnienie.

Zażalenie na to postanowienie Sądu Rejonowego w całości wniosła dłużniczka. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 767³kpc w zw. z art.767§1kpc w zw.

z art.889 kpc w zw. z art.33 kpc w zw. z art. 13§2kpc poprzez błędne przyjęcie, że skarga na orzeczenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze nie została złożona w terminie we właściwym sądzie podczas, gdy stosownie do treści art. 33 w zw. z art. 13§2 kpc i art. 767§1kpc sądem właściwym do złożenia skargi był Sąd Rejonowy w Zabrze jako właściwy na zasadzie właściwości przemiennej ze względu na miejsce położenia zakładu głównego przedsiębiorstwa dłużniczki prowadzącej działalność gospodarczą przy uwzględnieniu okoliczności, że egzekwowana należność wynikała ze stosunku gospodarczego i było związane z faktem prowadzenia przez dłużniczkę działalności gospodarczej.

Wskazując na ten zarzut skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Zabrzu a ewentualnie o jego zmianę poprzez prawidłowe wyliczenie kosztów postępowania egzekucyjnego i obniżenie opłat stosunkowych do kwoty 1000 zł. Jednocześnie wniosła w trybie art.759§2kpc o wydanie zarządzeń nadzorczych skutkujących usunięciem dostrzeżonych uchybień i zmierzających do należytego wykonania egzekucji.

W uzasadnieniu argumentowała, że w sprawie odpowiednie zastosowanie winien był znaleźć art.33 kpc. Podniosła, że Sąd Rejonowy rozpoznając skargę działa jako Sąd I instancji. Przywołała przy tym treść uzasadnienia Sądu Najwyższego do uchwały z dnia 21 maja 2010r. „III CZP 28/10, w której wskazano, że skarga na czynność komornika powinna zostać złożona we właściwej formie w sądzie rejonowym przy którym komornik działa.

Skarżąca wskazała, że skoro sąd rozpoznając skargę na czynność komornika działa jako sąd I instancji, to mają do tego postępowania zastosowanie przepisy dotyczące właściwości przemiennej zawarte w części I księdze I kpc. Wskazała, że norma art. 767§1zd.2 kpc podyktowana jest de facto obroną praw dłużnika. Nadto podniosła, że egzekwowana należność zabezpieczona jest hipoteką na nieruchomości dłużniczki przy użyciu której prowadzi ona działalność gospodarczą, położonej w Z. przy ulicy (...).

W konkluzji tej argumentacji skarżąca wniosła o zwrócenie się z pytaniem prawnym w zakresie możliwości zastosowania art. 33 kpc do właściwości sądu rozpoznającego skargę na czynność komornika, o ile Sąd II instancji uzna że powstało w realiach niniejszej sprawy zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są w pełni prawidłowe. Ustalenia te Sąd Okręgowy podziela i czyni własnymi.

Na ich tle oraz na tle unormowania art.767§1kpc oraz 33 kpc i 13§2kpc brak w ocenie Sądu Okręgowego podstaw do podzielenia stanowiska dłużniczki wyrażonego w zażaleniu. W pierwszej kolejności podnieść należy, że powołując się na treść uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego skarżąca wyjęła z kontekstu jedno ze zdań tego uzasadnienia bez jego odniesienia do okoliczności tamtej rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawy oraz okoliczności istniejącej w niniejszej sprawie, a nade wszystko bez odniesienia do pełnej treści art. 767§1kpc. Z tego powodu przytoczenie owego fragmentu uzasadnienia Sądu Najwyższego nie może być uznane za trafne. Nie przystaje ono bowiem do okoliczności niniejszej sprawy.

Zgodnie z art. 767§1kpc, na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Do rozpoznania skargi na czynności komornika właściwy jest sąd, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad. Kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie ma zdanie ostatnie tego przepisu i zawarte w nim określenie: „właściwość ogólna”. Postępowanie egzekucyjne nie zawiera przepisu regulującego kwestię, jaki komornik jest właściwy wg właściwości ogólnej. Reguluje jedynie właściwość komornika do prowadzenia poszczególnych egzekucji. W przepisach art. 880, 889, 895 i 910 kpc ustawodawca posługuje się określeniem właściwości ogólnej, nie definiując jej. Konieczne jest zatem sięgnięcie do przepisów kodeksu regulujących kwestię właściwości, w związku z treścią art.13§2kpc. Badając rozumienie treści określenia „właściwość ogólna” odnieść ją należy do takiego określenia użytego przez ustawodawcę. Określenie to zawarto w tytule oddziału 1 w rozdziale II w części I kodeksu postępowania cywilnego. W oddziale tym znajduje się art. 27 kpc, statuujący w odniesieniu do osób fizycznych właściwość sądu miejsca zamieszkania pozwanego. Odpowiednie zastosowanie tego przepisu w postępowaniu egzekucyjnym prowadzi do wskazania jako sądu właściwości ogólnej sądu właściwego według miejsca zamieszkania dłużnika. Nadmienić należy, że przytaczany w zażaleniu art.33 kpc znajduje się w oddziale 2 w/w rozdziale, oddział ten nosi tytuł „właściwość przemienna”. Takie ułożenie wskazanego

przepisu uniemożliwia w ocenie Sądu Okręgowego uznanie go za pozwalającego na ustalenie sądu właściwego według właściwości ogólnej. Na marginesie tylko zaznaczyć należy, że tytuł wykonawczy (wyrok wydany przez wydział cywilny Sądu Okręgowego w Gliwicach) nie potwierdza stanowiska skarżącej co do tego, że egzekwowane roszczenie ma związek z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą.

Powyższy wywód prowadzi do wniosku o trafności przekazania pisma dłużniczki zawierającego skargę i opisane wnioski przez Sąd Rejonowy w Zabrze do Sądu Rejonowego w Gliwicach oraz o trafności konstatacji Sądu Rejonowego w Gliwicach o tym, że pismo to wpłynęło do tego Sądu po terminie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela też wnioski Sądu I instancji co do tego, że w sprawie egzekucyjnej Km 2863/11 nie doszło do naruszenia przez komornika przepisów prawa przy wydawaniu zaskarżonego postanowienia. Nie było zatem podstaw do wydawania komornikowi zarządzeń w trybie art.759§2kpc. W tych okolicznościach odrzucenie skargi było zasadne. Zasadnie też Sąd Rejonowy odrzucił wniosek dłużniczki o obniżenie opłaty, skoro do wniosku tego odpowiednio zastosowanie mają przepisy art. 767- 767⁴ kpc.

W odniesieniu do wskazanych rozstrzygnięć zażalenie jako niezasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 385kpc w zw. z art.397§2 kpc oraz w zw. z art. 13§2kpc.

Odnosnie zaskarżonego punktu 3 postanowienia, w którym Sąd Rejonowy oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia komornika Sąd Okręgowy zażalenie odrzucił, uznając, że jest ono niedopuszczalne. Zgodnie z art. 767⁴§1 kpc, zażalenie na postanowienie sądu (wydane w postępowaniu egzekucyjnym) przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Odnosnie oddalenia wniosku o wstrzymania wykonania postanowienia komornika zaskarżonego skargą żaden przepis nie przewiduje zażalenia na postanowienie Sądu. Zatem z mocy art.370 kpc w zw. z art. 397§2 kpc w zw. z art.13§2kpc zażalenie w tym zakresie należało odrzucić.

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji.

SSO Gabriela Sobczyk SSO Krystyna Hadryś SSO Aleksandra Janas